

Normer for jod hæves for alle grise

Jod: Normerne for jod øges fra 0,2 milligram per foderenhed for alle grise til 0,3 milligram p.FEsv til grise i vækst, 0,5 milligram per FEso til drægtige søer og 1,0 milligram per FEso til diegivende søer.

Af Per Tybirk, Seges Innovation

Jod er et næringsstof, som er nødvendigt for at danne stofskiftehormoner, nemlig trijodthyronin (T₃) og thyroxin (T₄), der har tre henholdsvis fire jodatomer per hormon.

Begge hormoner dannes i skjoldbruskkirtlen og er nødvendige for de fleste stofskifteprocesser i hele kroppen og for at sikre maksimal vækst og mælkeproduktion. Behovet er lavt - op til et milligram per FEsv, men det er vigtigt, at der er jod nok.

Ved mangel på jod vil grise forsøge at kompensere ved at lave en større skjoldbruskkirtel (såkaldt struma), hvilket er det første tegn på jodmangel.

Større mangel giver forringet produktivitet og reduceret mælkeydelse, og søer kan føde svage eller dødfødte grise, der i øvrigt er hårløse.

Raps øger jodbehovet

Anvendelse af raps i foderet øger behovet for jod, da glucosinolater i raps kan hæmme optagelse af jod i både skjoldbruskkirtel og mælkekirtel.

Både danske og tyske forsøg har vist forstørret skjoldbruskkirtel ved raps i foderet.

De tyske forsøg har desuden vist, at et tilskud på 0,3

Fodrer man med mere end cirka 10 procent raps i sine foderblandinger, skal man hæve indholdet af jod 50 procent. Foto: Thorkild Birkemosen.

milligram jod per kilo foder til slagtegrise kan løse problemet ved normale indhold af raps i foderet.

Andre tyske forsøg har vist, at søer udskiller meget jod med mælken, men at jodindholdet i mælken reduceres betydeligt, hvis der er rapsprodukter i foderet.

De tyske forskere mener, at foderets indhold af jod skal sikre, at søerne er i jodbalance, det vil sige at de ikke tærer på skjoldbruskkirtlens jodreserver, og at somælken skal indeholde mindst 0,1 milligram jod per kilo, så pattegrisenes jodbehov bliver dækket.

Derfor anbefaler man i Tyskland, at jodnormerne skal være højere ved raps i foderet, end når der ikke er raps foderet.

Normgruppen, som fastlægger næringsstofnormer for

grisefoder i Danmark, har på baggrund af andre landes normer og den forsøgsmæssige dokumentation besluttet, at de nye normer skal være tilstrækkelige til at sikre, at jodbehovet er dækket ved op til cirka 10 procent rapsprodukter i foderet.

Det er billigt at hæve normerne, så de dækker alle normale foderblandinger.

De nye normer skal sikre både, at drægtige søer har et fornuftigt jodlager ved faring, og at der bliver tilstrækkeligt med jod i somælken.

Hvis man i specielle blandinger vil bruge mere end 10 procent rapsprodukter i foderet, anbefales det at øge jodtilskuddet med 50 procent.

Overdoser ikke jod

Da jod er billigt, kan man måske fristes til at give lidt ekstra, men det skal man passe på med, da overskud af jod kan give lidt skjulte problemer i form af lidt forringede produktionsresultater uden andre klare symptomer.

Det må dog anses for ufarligt at give op til to milligram jod per foderenhed, men det anbefales at holde sig til de nye normer.

Jod til mennesker

I Danmark er der stor variation i vandets indhold af jod, hvor Midt- og Vestjylland ligger lavt. Mælkeprodukter og fisk indeholder mest jod. I Danmark har fødevarermyndighederne besluttet, at salt til mennesker skal tilsættes jod, hvilket tilsyneladende har reduceret antallet af mennesker med struma og stofskifteproblemer markant.

Normer for jod til grise øges til

- 0,3 milligram per FEsv for grise i vækst
- 0,5 milligram per FEso til drægtige søer
- 1,0 milligram per FEso til diegivende søer